

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/4/2023
Identifikačné číslo spisu:	7611204642
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7611204642.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu OZEX s.r.o. Prešov, so sídlom Masarykova 22A, 080 01 Prešov, IČO: 31 652 239, zastúpeného BENČÍK & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Aurela Stodolu 12, 080 01 Prešov, IČO: 36 860 441, proti žalovanému Slovenská republika, za ktorú koná Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, so sídlom Chlumeckého 2, 821 03 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 00 166 260, o zaplatenie 14.384,02 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 15Cb/27/2011, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/43/2021-227 z 24. augusta 2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves ako súd prvej inštancie (ďalej tiež „prvoinštančný súd“) rozsudkom č. k. 15Cb/27/2011-134 z 1. júna 2017, jeho prvým výrokom zamietol nárok žalobcu na prerušenie konania a druhým výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 14.384,02 eura s 8 % úrokom z omeškania ročne od 30. decembra 2009 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Tretím výrokom žalobu v prevyšujúcej časti, čo sa týka úroku z omeškania, zamietol a štvrtým výrokom žalobcovi priznal náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Z odôvodnenia označeného rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie rozhodoval o nároku žalobcu na zaplatenie 14.384,02 eura s príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu. Skutkovo žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 26. januára 2004 podal návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností titulom kúpnej zmluvy, a to vo vzťahu k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX, výrobná hala na parcele č. XXX/X v celosti, k. ú. I.. Predmetný návrh na vklad bol rozhodnutím Správy katastra Spišská Nová Ves č. V 93/2004 z 22. marca 2004 zamietnutý.

Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež „KS v Košiciach“) v rámci preskúmavacieho konania rozsudkom sp. zn. 5Sp/7/2004 z 9. októbra 2006 rozhodnutie správy katastra zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Predmetný rozsudok potvrdil Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“, „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) rozsudkom sp. zn. 3SžoKS/165/2006 z 19. júla 2007, v ktorom dospel k záveru, že rozhodnutie Správy katastra je nesprávne a potvrdil, že sporný vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností mal byť povolený najneskôr do 26. februára 2004. Žalobca ďalej uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28C/88/2007 sa proti jeho osobe ako žalovanému domáhal správca konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo „Nová cesta“ Jamník ako žalobca, zaplattenia nájomného za nájom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX za obdobie od 1. februára 2004 do 1. januára 2005, ktorý nárok odôvodil tým, že s ním mal uzavretú zmluvu o nájme na dobu určitú, predmetom ktorej bol nájom označenej nehnuteľnosti, pričom žalovaný OZEX s.r.o. Prešov ich užíval aj po ukončení nájmu, a to až do času, kým sa v novembri 2007 stal ich vlastníkom. Tým došlo podľa § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) k obnoveniu nájmu. Okresný súd Prešov rozsudkom sp. zn. 28C/88/2007 z 28. novembra 2011 žalobe vyhovel a Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 2Co/35/08 z 10. septembra 2008 jeho rozhodnutie potvrdil. Žalobca povinnosť uloženú týmito súdnymi rozhodnutiami splnil dňa 15. mája 2009, kedy zaplatil správcovi konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárskeho družstva „Nová cesta“ Jamník sumu vo výške 14.384,02 eura. Následne žalobca dňa 29. júna 2009 vyzval žalovaného na predbežné prejednanie nároku na náhradu škody, čo žalovaný odmietol. Žalobca zdôraznil, že rozhodnutie Správy katastra Spišská Nová Ves, ktorým bol sporný vklad zamietnutý, bolo súdmi v preskúmavacom konaní ako nezákonné zrušené. Ak by toto nezákonné rozhodnutie nebolo vydané, nemohol by si bývať vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX nárokovať voči nemu za obdobie od 1. februára 2004 do 1. januára 2005 nájomné, na zaplattenie ktorého bol napokon ďalšími súdnymi rozhodnutiami aj zaviazaný. S poukazom na vyššie uvedené dôvody žalobca tvrdí, že škoda 14.384,02 eura mu vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím Správy katastra Spišská Nová Ves, č. V 93/2004 zo dňa 22. marca 2004. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť.

3. Súd prvej inštancie v konaní rozhodol pôvodne rozsudkom č. k. 15Cb/27/2011-58 z 29. februára 2012 (v spojení s opravným uznesením č. k. 15Cb/27/2011-104 z 8. apríla 2014), ktorým žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 14.384,02 eura s príslušenstvom. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 3Cob/104/2014-112 z 30. novembra 2015 označený prvoinstančný rozsudok pre nesprávne právne posúdenie veci zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súdu prvej inštancie odvolací súd vytkol, že nepostupoval v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“) a uložil mu, aby žalobcom uplatnený nárok posúdil podľa označeného predpisu účinného v čase vydania zákonného rozhodnutia, konkrétne, či sú splnené podmienky predpisu na náhradu škody a v akom rozsahu, vrátane povinnosti vysporiadať sa so všetkými námietkami odvolateľa, prípadne doplniť dokazovanie, pokiaľ to bude považovať za potrebné pre rozhodnutie vo veci. Žalovaný žiadal konanie prerušiť do času, kým nebude právoplatne skončené konanie vo veci sp.zn.4C/165/2012 týkajúce sa náhrady škody - nájomného za iné obdobie od 1. júna 2005 do 30. mája 2007, spôsobenej rozhodnutím Správy katastra v Spišskej Novej Vsi č. V 93/2004 z 22. marca 2004, ktorým bol návrh na vklad vlastníckeho práva zamietnutý. Žalobca navrhol v konaní pokračovať.

4. Súd prvej inštancie vo vzťahu k návrhu žalovaného na prerušenie konania poukazom na ustanovenia § 162, § 164 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) konštatoval, že v rozsudku č. k. 4C/165/2012-99 konajúci súd vychádzal z uznesenia odvolacieho súdu, ktorým rozsudok v predmetnom konaní zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poukazom na § 391 CSP, podľa ktorého, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie na nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol.

5. V ďalšom konaní mal súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním preukázané, že žalobca ako kupujúci s Poľnohospodárskym družstvom „Nová cesta“ Jamník (zastúpeným správcom konkurznej podstaty) ako predávajúcim uzatvorili dňa 23. januára 2004 kúpnu zmluvu v nadväznosti na opatrenie

KS v Košiciach zo 4. septembra 2000, sp. zn. 2K/78/98. Predmetom prevodu bola výrobná hala na parcele č. XXX/X v celosti k. ú. I., zapísaná na LV č. XXX. Z rozhodnutia Správy katastra Spišská Nová Ves č. V 93/2004 z 22. marca 2004 mal súd prvej inštancie preukázané, že návrh na vklad vlastníckeho práva nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX bol zamietnutý. Na základe preskúmvacieho konania vedeného na KS v Košiciach bolo rozhodnutie Správy katastra Spišská Nová Ves o zamietnutí vkladu č. V 93/2004 z 22. marca 2004 zrušené, a to rozsudkom sp. zn. 5Sp/7/2004 z 9. októbra 2006, potvrdeným rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3SžoKS/165/2006 z 19. júla 2007. Ďalej mal súd prvej inštancie preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 28C/88/2007 z 28. novembra 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/35/08 z 10. septembra 2008 bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti žalobcu zaplatiť správcovi konkurznej podstaty Poľnohospodárske družstvo „Nová cesta” Jamník sumu 240.000,-- Sk s príslušenstvom z dôvodu, že pred vyhlásením konkurzu bola uzavretá nájomná zmluva, kde výška ročného nájmu bola stanovená na sumu 240.000,-- Sk a fakturovaná mala byť vo výške 20.000,-- Sk mesačne. Nehnuteľný majetok, ktorý bol predmetom nájmu, žalobca odkúpil v ponukovom konaní mimo dražby kúpnu zmluvou z 23. januára 2004 na základe opatrenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2K/78/98 zo 4. septembra 2000.

6. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 1 ods. 1, 2, § 2, § 3, § 4 ods. 1, 2, § 9 a § 10 zákona č. 58/1969 Zb., ktoré obsahujú úpravu zásad zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, podmienky uplatnenia nároku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a predbežné prerokovanie nároku tejto zodpovednosti, súčasne podľa § 442 OZ, ktorý obsahuje úpravu spôsobu a rozsahu náhrady škody.

7. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pojem škody zákon č. 58/1969 Zb. bližšie nedefinuje a ani neupravuje rozsah jej náhrady, preto je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 OZ). Ani vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom, nezákonným rozhodnutím a škodou zákon č. 58/1969 Zb. nevykladá; v právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov, v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Konštatoval, že žalobca v súlade s § 9 zákona č. 58/1969 Zb. podal návrh na predbežné prejednanie nároku na náhradu škody, súčasne že podľa § 9 ods. 1 písm. a/ tohto zákona za Slovenskú republiku koná orgán, do pôsobnosti ktorého patrí odvetvie štátnej správy, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané. V konaní nemal za sporné, že žalobca na základe rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 28C/88/2007 uhradil nájomné vo výške 14.384,02 eura, o čom svedčí doklad o úhrade. Zdôraznil, že žalobca si uplatnil náhradu škody z titulu nesprávneho rozhodnutia správy katastra, ktorá nepovolila vklad jeho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, čo malo za následok, že žalobca bol zaviazaný zaplatiť správcovi konkurznej podstaty Poľnohospodárskeho družstva „Nová cesta” Jamník nájomné vo výške 14.384,02 eura za obdobie od 1. februára 2004 do 1. januára 2005. Žalobca dôvodil, že ak by Správa katastra Spišská Nová Ves dňa 22. marca 2004 nevydala nesprávne rozhodnutie a návrhu na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zapísanej v LV č. XXX by vyhovela, prešlo by vlastnícke právo k tejto nehnuteľnosti na jeho osobu, keďže návrh na vklad podal 26. januára 2004 a správa katastra mala o návrhu po rozhodnutí v 30-dňovej lehote. Žalobca by tak nebol zaviazaný zaplatiť správcovi konkurznej podstaty Poľnohospodárskeho družstva „Nová cesta” Jamník sumu 14.384,02 eura, teda žiadna škoda by žalobcovi nevznikla. Práve týmto nesprávnym rozhodnutím došlo k vzniku škody, ktorej náhradu si žalobca v tomto konaní uplatnil. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca si neuplatňuje nárok na náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu, pretože takéhoto nároku by sa bolo možné domáhať iba vtedy, ak by išlo o nesprávny úradný postup, ktorého výsledkom nie je rozhodnutie.

8. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že žalobca využil všetky opravné prostriedky na to, aby dosiahol zmenu rozhodnutia správy katastra o zamietnutí návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Súd prvej inštancie sa vysporiadal aj s tvrdením žalovaného, že žalobca nesplnil podmienku uvedenú v § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., a to poukázaním na čl. 46 ods. 3 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej tiež len „Ústava SR“ alebo „ústava“), podľa ktorého ústava priznáva každému základné právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Podmienka uplatneného nároku na náhradu škody vyplývajúca z § 4 ods. 1 vety prvej zákona č. 58/1969 Zb., t. j. zrušenie právoplatného rozhodnutia, ktorým bola škoda spôsobená pre nezakonnosť príslušným orgánom, bola procesnou podmienkou uplatnenia tohto práva, hmotnoprávne zaručeného v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR. Splnenie tejto podmienky je potrebné v konkrétnych súvislostiach vykladať ústavne súladným spôsobom, a teda tak, aby nebolo zmarené uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Rešpektujúc zmysel a účel ochrany zaručenej týmto základným právom v zmysle ústavného imperatívu vyplývajúceho z Ústavy SR, teda s použitím teleologického výkladu, nie je možné lipnúť na formálnom zrušení tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale je potrebné splnenie uvedenej podmienky vykladať extenzívne. Pokiaľ v danej konkrétnej veci nasvedčujú všetky podmienky zodpovednosti štátu, resp. ich splnenie v materiálnom zmysle, nie je možné a ani prípustné ustanovenie § 4 ods. 1 vety prvej zákona č. 58/1969 Zb. interpretovať spôsobom, ktorý by zodpovednosť štátu de facto vylučoval. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie zdôraznil, že Krajským súdom v Košiciach a Najvyšším súdom SR bolo preskúmané rozhodnutie správneho orgánu, pričom proti rozhodnutiu najvyššieho súdu ako súdu konajúceho podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku nie je prípustný opravný prostriedok. Vo veciach správneho súdnictva preto najvyšší súd nie je súdom dovolacím a žalobca nemohol použiť mimoriadny opravný prostriedok, čo by bolo aj nelogické, nakoľko práve rozhodnutím KS v Košiciach v spojení s rozsudkom NS SR došlo k zrušeniu rozhodnutia správy katastra o zamietnutí návrhu na vklad, ktoré je považované za rozhodnutie nezákonné. O protiprávnosti (nezákonnosti) rozhodnutia správy katastra zo dňa 22. marca 2004 bolo právoplatne rozhodnuté v preskúmvacom konaní vedenom na KS v Košiciach pod sp. zn. 5Sp/7/2004 a na najvyššom súde pod sp. zn. 3SžoKS/165/2006.

9. Súd prvej inštancie s prihliadnutím na vykonané dokazovanie dospel k záveru, že výsledkom nezákonného rozhodnutia žalovaného je škoda, ktorá v tomto prípade predstavuje sumu 14.384,02 eura, ktorú žalobca uhradil prenajímateľovi, a ku ktorej by v prípade zavkladovania vlastníckeho práva správou katastra nedošlo. Konštatoval, že zamietnutie návrhu na vklad nehnuteľnosti správou katastra je nepochybne v príčinnej súvislosti s výsledkom tohto postupu, ktorým je úhrada nájomného a následne vznik škody v žalovanej výške. Poukázal tiež na to, že aj keď žalobca požiadal o predbežné prejednanie nároku podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, obsah podania, ktorým žiadal orgán konajúci za Slovenskú republiku predbežne prejednať nárok a uhradiť škodu, zodpovedá obsahu ust. § 9 zákona č. 58/1969 Zb. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody uzavrel, že nárok žalobcu v časti istiny je dôvodný.

10. Priznaný úrok z omeškania odôvodnil súd prvej inštancie odkazom na ust. § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. Uviedol, že úroky z omeškania je potrebné posudzovať aj v zmysle § 10 zákona č. 58/1969 Zb., podľa ktorého ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do 6 mesiacov odo dňa podania žiadosti o predbežné prerokovanie na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať priznania nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Žiadosť bola žalovanému doručená 29. júna 2009, 6-mesačná lehota skončila 29. decembra 2009 a nasledujúci deň, t. j. od 30. decembra 2009 sa dostal žalovaný do omeškania. Súd preto priznal žalobcovi úroky z omeškania od 31. decembra 2009 v požadovanej výške, ktorá nepresahuje zákonom stanovenú výšku; vo zvyšnej časti uplatneného úroku z omeškania za obdobie od 29. júna 2009 do 29. septembra 2009 žalobu zamietol.

11. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, 2 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že ju priznal úspešnému žalobcovi v celom rozsahu.

12. Proti rozsudku súdu prvej inštancie čo do jeho vyhovujúcej časti (výrok II.) a súvisiaceho výroku o trovách konania (výrok IV.) podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a písm. h/ CSP, o ktorom rozhodol KS v Košiciach rozsudkom č. k. 3Cob/99/2017-165 zo dňa 29. októbra 2018 tak, že potvrdil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 15Cb/27/2011-134 z 1. júna 2017 vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 14.384,02 eura s 8 % úrokom z omeškania ročne od

30. decembra 2009 do zaplattenia a vo výroku o náhrade trov konania. Žalobcovi zároveň priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Konštatujúc, že súd prvej inštancie na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom a že prejednávanej veci aj správne právne posúdil (§ 387 ods. 1 CSP), na zdôraznenie správnosti rozhodnutia prvoinštančného súdu uviedol, že súd prvej inštancie správne aplikoval na prejednávaný spor zákon č. 58/1969 Zb. a správne posudzoval zodpovednosť štátu ako zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Uviedol ďalej, že podmienka uplatnenia nároku na náhradu škody vyplývajúca z § 4 ods. 1 vety prvej zákona č. 58/1969 Zb. (zrušenie právoplatného rozhodnutia, ktorým bola škoda spôsobená pre nezákonnosť príslušným orgánom), bola procesnou podmienkou uplatnenia tohto práva hmotnoprávne zaručeného čl. 46 ods. 3 Ústavy SR. Mal za to, že žalobca sa vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nemohol domôcť iným spôsobom, preto nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, a to zamietnutím vkladu, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 58/1969 Zb. Konštatoval, že žalobca má právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím správy katastra a za správne označil závery súdu prvej inštancie o splnení ďalších predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu, teda či škoda vznikla žalobcovi a či je daná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou. Uviedol, že o vzťah príčinnej súvislosti ide, ak škoda vznikla následkom nezákonného rozhodnutia, ak je nezákonné rozhodnutie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku, teda ak je preukázané, že nebyť nezákonného rozhodnutia, ku škode by nedošlo. Odvolací súd uzavrel, že existencia škody a jej výška boli preukázané rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 28C/88/2007 z 28. novembra 2007, z ktorého vyplýva, že žalobcovi bola týmto rozhodnutím v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/35/2008 z 10. septembra 2008 uložená povinnosť zaplatiť správcovi konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárskeho družstva „Nová cesta“ Jamník sumu 240.000,-- Sk s príslušenstvom titulom nájomného za nehnuteľnosť v k. ú. I.. Poukázal na odôvodnenie označeného rozsudku krajského súdu, z ktorého vyplýva, že vlastnícke právo žalovaného OZEX s.r.o. Prešov k predmetu kúpy nebolo zapísané a k zápisu došlo až v novembri 2007, a tak žalovaný nebol v rozhodnom čase vlastníkom nehnuteľnosti. Pokiaľ však túto nehnuteľnosť užíval, došlo k obnoveniu nájomnej zmluvy a bol povinný platiť nájomné, ktoré vo výške 14.384,02 eura uhradil správcovi konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárskeho družstva „Nová cesta“ Jamník dňa 15. mája 2009. V príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím správy katastra o zamietnutí vkladu vlastníckeho práva tak vznikla žalobcovi škoda, a to titulom povinnosti platiť nájomné, ktoré by v prípade včasného zavkladovania kúpnej zmluvy platiť nemusel.

13. Na dovolanie podané žalovaným proti rozsudku KS v Košiciach č. k. 3Cob/99/2017-165 z 29. októbra 2018, z dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP, Najvyšší súd SR ako súd dovolací uznesením sp. zn. 4Obdo/102/2019 z 30. decembra 2020 označený rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že vzhľadom na čas vzniku žalobcom tvrdenej škody bolo potrebné spor v zmysle § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. (prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. júla 2004), posúdiť podľa zákona č. 58/1969 Zb. a vo vzťahu k obsahu rozhodnutí súdov prvoinštančného aj odvolacieho uviedol, že tieto spor podľa označeného zákona posudzovali správne.

13.1. Dovolací súd vo vzťahu k právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 58/1969 Zb. uviedol, že základom zodpovednosti je len tá časť rozhodnutia, ktorá nadobúda právoplatnosť, a teda sa stáva záväzujúcou normou; touto časťou rozhodnutia je výrok, zároveň že rozhodnutie zakladá zodpovednosť len vtedy, ak nadobudlo právoplatnosť. Spomenul tiež, že podmienky zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 58/1969 Zb. sú zhodné s podmienkami zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Poukázal na tri základné predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím [(i) protiprávnosť rozhodnutia, (ii) právoplatnosť rozhodnutia, (iii) vyčerpanie opravných prostriedkov] a odkazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 430/2011 konštatoval, že zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu je daná len vo vzťahu k takému rozhodnutiu orgánu štátu, ktoré bolo zrušené alebo zmenené až po nadobudnutí právoplatnosti. Podľa dovolacieho súdu rozhodnutie Správy katastra Spišská Nová Ves č. V 93/2004 z 22. marca 2004

o zamietnutí vkladu vlastníckeho práva takouto vlastnosťou nedisponuje. Poznamenal, že aj napriek tomu, že predpokladom vzniku práva na náhradu škody je (okrem iného) existencia právoplatného rozhodnutia a jeho zrušenie alebo zmena, sú určité výnimky, kedy sa možnosť poškodeného subjektu domáhať sa náhrady škody neviaže na požiadavku zrušenia alebo zmeny právoplatného rozhodnutia, ale k vzniku škody môže dôjsť ešte predtým, ako sa konkrétne rozhodnutie stane právoplatným, resp. ešte predtým, ako je takéto rozhodnutie zrušené alebo zmenené. Za tieto výnimky označil (i) existenciu tzv. ničotného rozhodnutia, (ii) existenciu vykonateľného rozhodnutia (bez ohľadu na jeho právoplatnosť), (iii) existenciu prípadov hodných osobitného zreteľa. O žiadnu z uvedených výnimiek však v danej veci podľa dovolacieho súdu nejde.

13.2. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že škoda môže vzniknúť aj v príčinnej súvislosti s vydaním rozhodnutia orgánu štátu, ktoré bude zrušené skôr, ako nadobudne právoplatnosť, v takomto prípade je však potrebné zodpovednosť štátu za škodu, ktorá by vznikla v príčinnej súvislosti s vydaním takéhoto rozhodnutia, posudzovať podľa zákona č. 58/1969 Zb., resp. zákona č. 514/2003 Z. z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a nie podľa ustanovení toho istého zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. V prejednávanej veci správa katastra návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností rozhodnutím č. V 93/2004 z 22. marca 2004 zamietla a nakoľko žalobca sa v zákonnej lehote proti tomuto rozhodnutiu odvolal (aj keď oprávnené), rozhodnutie správy katastra o zamietnutí návrhu na vklad vlastníckeho práva bolo zrušené skôr ako sa stalo právoplatným. V danom prípade sa preto nemožno domáhať nároku na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci. Konštatujúc uvedené uzavrel, že rozhodnutie dovolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

14. Riadiac sa právnym názorom dovolacieho súdu, odvolací súd vec opätovne prejednal, zohľadňujúc pritom nesprávne právne posúdenie veci, pre ktoré dovolací súd jeho predchádzajúce rozhodnutie zrušil. Poukázal na závery zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu z 30. decembra 2020 v bodoch 41., 50. a 51., následne na to, že žalobca v žalobe, vo svojich podaniach, a tiež vyjadreniach na pojednávaniach, svoj nárok argumentačne opieral o tvrdenie, že správa katastra chybné posúdila predpoklady a podmienky povolenia vkladu, čo spôsobilo nesprávnosť jej rozhodnutia č. V 93/2004 zo dňa 22. marca 2004. Žalobca tvrdil, že v rámci preskúmavacieho konania súdy dospeli k záveru, že správa katastra nesprávne posúdila otázku, či bol vklad navrhovateľom do katastra podaný včas. S poukazom na nesprávne posúdenie predmetnej otázky správou katastra dôvodil, že jej rozhodnutie č. V 93/2004 z 22. marca 2004, ktorým bol návrh na vklad vlastníckeho práva nehnuteľnosti zapísanej v LV č. XXX zamietnutý, je nezákonné.

14.1. Vo vzťahu k prípadnému nesprávnemu úradnému postupu odvolací súd konštatoval, že žalobcom neboli v konaní preukázané a ani tvrdené úkony správy katastra, ako napr. oneskorené vydanie rozhodnutia, prípadne iná jej nečinnosť, či iné vady v spôsobe vedenia konania správy katastra, ktoré by predstavovali porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pri jej činnosti. Žalobca nenamietal nesprávnosť faktickej, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúcej činnosti alebo nečinnosti správy katastra, teda samotnú procedúru prejednávania veci (t. zn. to, ako správa katastra viedla katastrálne konanie), ale namietal nezákonnosť jej rozhodnutia č. V 93/2004 z 22. marca 2004, ktoré podľa žalobcu zapríčinilo nesprávne posúdenie otázky, či bol vklad navrhovateľom do katastra podaný včas. K druhej forme zodpovednosti tak žalobcom neboli produkované žiadne tvrdenia ani dôkazy. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd zdôraznil, že dokazovanie je v civilnom sporovom konaní postavené na procesnej zodpovednosti strán a obmedzuje aktivitu súdu pri navrhovaní, a teda aj pri vykonávaní dôkazov. Poukazom na žalobu žalobcu, zápisnice o pojednávaní z 18. januára 2012, 13. septembra 2016 a 2. mája 2017 pokračoval dôvodením, že žalobca svoju argumentáciu sústredil do roviny odôvodnenia svojho nároku na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia, k uplatneniu druhej formy zodpovednosti štátu za škodu, t. j. zodpovednosti za nesprávny úradný postup, žaloba nesmerovala. Pre úplnosť odvolací súd poznamenal, že i keď návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol podaný dňa 26. januára 2004 a Správa katastra Spišská Nová Ves o ňom prvýkrát rozhodla až dňa 22. marca 2004 rozhodnutím č. V 93/2004, teda nie v lehote 30 dní odo dňa jeho doručenia tak, ako jej to stanovuje § 32 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a

iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), ani táto skutočnosť nemôže byť so zreteľom na okolnosti prejednávaneho sporu dôvodom pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Včasný nerozhodnutie o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností síce možno považovať za nesprávny úradný postup (ktorá okolnosť predstavuje jednu zo základných podmienok zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom), nerešpektovanie zákonom stanovenej lehoty na rozhodnutie o návrhu na vklad nebolo v danom prípade z hľadiska zmenšenia majetku žalobcu rozhodujúce.

14.2. Sumarizujúc vyššie uvedené odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď uviedol, že žalobca sa môže podľa zákona č. 58/1969 Zb. domáhať proti žalovanému nároku na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu aj vtedy, ak toto rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť a odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP vyhodnotil za naplnený. Naopak, za nenaplnený vyhodnotil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP konštatujúc, že skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonaným dôkazom a výsledok hodnotenia dôkazov je v súlade s § 191 CSP.

14.3. Na základe vyššie konštatovaných skutočností odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 15Cb/27/2011-134 z 1. júna 2017 vo výrokoch II. a IV. podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu zamietol, súčasne žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rovnako žalovanému nepriznal ani náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania s odôvodnením, že hoci bol v konaniach úspešný, z dôvodu ktorého mu vznikol nárok na náhradu trov konaní vo všetkých inštanciách, podľa obsahu spisu mu trov nevznikli.

15. Proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu, podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. l. 242 - 244), dôvodiac jeho prípustnosťou podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Zopakujúc obsah svojej žaloby a súdnych rozhodnutí v konaní doteraz vydaných, namietol,

že odvolací súd sa svojím právnym záverom odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke, či je súd viazaný právnou kvalifikáciou uplatneného nároku žalobcom a v otázke povinnosti súdu správne právne kvalifikovať žalobcom uplatnený nárok. Citoval uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/196/2009 z 22. septembra 2010, sp. zn. 4MCdo/15/2010 z 27. júla 2011 a sp. zn. 7Cdo/25/2018 z 29. novembra 2018, v nadväznosti na ktoré rozporoval argumentáciu odvolacieho súdu v bode 31. na strane 13 dovolaním napadnutého rozsudku v znení „K druhej forme zodpovednosti tak neboli žalobcom produkované žiadne tvrdenia ani dôkazy. (...) Svoju argumentáciu teda žalobca sústredil do roviny odôvodnenia svojho nároku na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia.” Tvrdí, že ako žalobca v súdnom konaní, v súlade s citovanou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, uviedol všetky rozhodujúce skutočnosti, od ktorých odvodzoval svoj žalobou uplatnený nárok a že skutkový stav žalobou uplatneného právneho nároku nebol v súdnom konaní spochybnený. Súd bol preto podľa jeho názoru povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú, resp. uplatnený nárok takto posúdiť bez ohľadu na to, či v žalobe právny dôvod požadovaného plnenia je alebo nie je uvedený alebo je uvedený nesprávne. Tvrdí ďalej, že dovolaním napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho záveru odvolacieho súdu, ktorý v rozpore s vyššie citovanou ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu zamietol jeho žalobu v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci prvoinštančným súdom. Tento v bode 27. na strane 8 svojho rozsudku vo vzťahu k žalobcovi uviedol, že „Neuplatňuje si nárok na náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu, pretože takéhoto nároku by sa bolo možné domáhať iba vtedy, ak by išlo o nesprávny úradný postup, ktorého výsledkom nie je rozhodnutie.” Tento právny názor prvoinštančného súdu je podľa žalobcu v rozpore s právnym názorom dovolacieho súdu uvedeným v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/102/2019 z 30. decembra 2020, v ktorom NS SR uviedol, že „je nesporné, že škoda môže vzniknúť aj v príčinnej súvislosti s vydaním rozhodnutia orgánu štátu, ktoré bude zrušené skôr, ako nadobudne právoplatnosť, v tomto prípade je však potrebné zodpovednosť štátu za škodu, ktorá by vznikla v príčinnej súvislosti s vydaním takéhoto rozhodnutia posudzovať podľa

ustanovení zákona č. 58/1969 Zb., resp. zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, a nie podľa ustanovení toho istého zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.” Žalobca tvrdí, že bolo povinnosťou odvolacieho súdu v nadväznosti na zrušujúce uznesenie najvyššieho súdu odvolaním napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie, alebo alternatívne, po uznaní dôvodnosti odvolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci prvoinštančným súdom, v súlade so zásadou iura novit curia, žalobcom uplatnený nárok sám správne právne kvalifikovať podľa ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. a po opätovnom prejednaní veci prvoinštančný rozsudok ako vecne správny potvrdiť (citujúc záver z publikácie Civilný sporový poriadok, Komentár, C. H. Beck, 2016, s. 1293, podľa ktorého „Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu môže byť založené aj na odlišnom právnom posúdení, než z akého vychádzal súd prvej inštancie.“). Na základe uvedených tvrdení žalobca dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/43/2021-227 z 24. augusta 2022 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

16. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný písomným podaním z 29. decembra 2022 (č. l. 251 - 253 spisu). Stotožňujúc sa s rozhodnutím odvolacieho súdu, navrhol dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť. Tvrdí, že Krajský súd v Košiciach sa v dovolaní napadnutom rozsudku vyjadril aj k posúdeniu nároku žalobcu na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v nedodržaní zákonom stanovenej lehoty na rozhodnutie o predmetnom návrhu na vklad, keď konštatoval, že nerešpektovanie zákonom stanovenej lehoty na rozhodnutie o návrhu na vklad nebolo v danom prípade z hľadiska zmenšenia majetku žalobcu rozhodujúce.

17. Písomné vyjadrenie žalovaného zaslal súd prvej inštancie postupom podľa § 436 ods. 4 CSP žalobcovi, ktorého ďalšie vyjadrenia v konaní nenasledovali.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je potrebné odmietnuť. V nasledujúcich bodoch dovolací súd uvádza stručné odôvodnenie svojho rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP).

19. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

20. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

21. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (písm. a/).

22. Podľa § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

23. V tu posudzovanej veci žalobca (ďalej tiež ako „dovolateľ“) v dovolaní argumentuje prípustnosťou dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, teda tým, rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

24. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP sa vždy vzťahuje na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k záverom uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania potom bude, vzhľadom na viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ustanovenie § 440 CSP), závisieť od toho, či a ako dovolateľ vymedzil dovoláciu otázku zásadného právneho významu (kľúčovú) pre rozhodnutie veci. Povinnosťou dovolateľa kvalifikovane zastúpeného advokátom je teda uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne a konkretizovať, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť. Až po splnení týchto predpokladov prípustnosti dovolania, môže dovolací súd pristúpiť k uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu. Povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, treba vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania a na ňu nadväzujúcu povinnosť doložiť ju buď konkrétnou rozhodovacou praxou odvolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd odchyľil, tvrdením o absencii rozhodovacej praxe, alebo konkretizáciou rozdielností v rozhodovaní odvolacieho súdu. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí ísť - okrem špecifikovaných podmienok - predovšetkým o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/222/2009 z 26. februára 2010).

25. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalobca vyslovil názor, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v otázke, či je súd viazaný právnou kvalifikáciou uplatneného nároku žalobcom a v otázke povinnosti súdu správne právne kvalifikovať žalobcom uplatnený nárok. Citujúc rozhodovaciu prax najvyššieho súdu v rozhodnutiach sp. zn. 5Cdo/196/2009, sp. zn. 4MCdo/15/2010 a sp. zn. 7Cdo/25/2018, namietol záver odvolacieho súdu, podľa ktorého žalobca vo vzťahu k prípadnému nesprávnemu úradnému postupu (druhej forme objektívnej zodpovednosti) neprodukoval žiadne tvrdenia ani dôkazy a že svoju argumentáciu žalobca sústredil do roviny odôvodnenia svojho nároku na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia (odôvodnenie odvolacieho súdu v bode 31. na strane 13 dovolaním napadnutého rozsudku).

26. Najvyšší súd ako súd dovolací v uznesení sp. zn. 5Cdo/196/2009 uviedol, že „Občianske súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia (práva pozná súd). Účastníci konania nie sú povinní uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené. Ak účastník uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ním tvrdený nárok alebo obranu proti nemu, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú. Ak teda súd rozhoduje o peňažnom plnení, ktoré vychádza zo skutkových tvrdení, ktoré umožňujú posúdiť nárok po právnej stránke aj podľa iných noriem, ako je žalobcom navrhované, resp. výsledky vykonaného

dokazovania umožňujú podriaďiť uplatnený nárok pod iné hmotnoprávne ustanovenie, než akého sa žalobca dovoláva, je povinnosťou súdu uplatnený nárok takto posúdiť bez ohľadu na to, či v žalobe právny dôvod požadovaného plnenia je alebo nie je uvedený, alebo je uvedený nesprávne. Nemožno preto uprieť súdu, aby v spojení so skutkovými zisteniami urobil sám odlišné, právu zodpovedajúce hodnotenie žalobou uplatneného plnenia.“

27. V ďalšom uznesení sp. zn. 4MCdo/15/2010, ktorým žalobca v dovolaní dôvodí, dovolací súd konštatoval, že „Z dispozitívneho princípu vyplýva, že žalobca v žalobnom návrhu vymedzuje predmet konania po skutkovej a právnej stránke, a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. Z viazanosti súdu petitom vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy účastníkov a posúdiť viac, než čoho sa domáhajú. Napriek tomu, že znenie zákona to neuvádza, bude nepochybné, že zásada viazanosti súdu petitom bude vyžadovať i to, aby súd neprisúdil iné plnenie, než ktorého sa účastníci domáhali. Súd musí rešpektovať predmet konania vymedzeným žalobným návrhom, čo znamená, že plnenie nemôže priznať ani z iného skutkového základu, než aký bol predmet konania vymedzený v žalobnom návrhu. Naopak však nie je porušením zásady viazanosti súdu petitom, ak súd inak právne kvalifikuje skutok, ktorý bol predmetom konania. Právna kvalifikácia je vždy vecou súdu v zmysle zásady iura novit curia, preto ani právna kvalifikácia nie je obligatórnou náležitosťou žaloby (§ 79 O.s.p.).“

28. Ako tretie označil dovolateľ rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/25/2018, z ktorého vyplýva právny názor dovolacieho súdu, podľa ktorého „... strany konania nie sú povinné uplatnený nárok ani obranu proti nemu právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie. Ak strana uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje tvrdený nárok, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom strany sporu a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú. Súd teda nie je viazaný právnou kvalifikáciou, ale len skutkovým vymedzením v žalobe a musí si vyriešiť aj prípadnú konkurenciu (súbehu) právnych nárokov a spomedzi viacerých vybrať správnu právnu normu.“

29. Sumarizujúc vyššie uvedené, Najvyšší súd SR ako súd dovolací, vo svojej rozhodovacej praxi zaujal jednoznačný názor, podľa ktorého sporové strany nie sú povinné uplatnený nárok právne kvalifikovať, pretože to je vecou súdu, ktorý je povinný vec posúdiť podľa právnych noriem, ktoré na tvrdený a zistený skutkový stav dopadajú. Súd je povinný tak postupovať bez toho, aby sporové strany realizovali prípadnú zmenu žaloby. Právne závery prijaté judikatúrou najvyššieho súdu sú aktuálne aj v tejto rozhodovanej veci a dovolací súd nemá dôvod sa od nich odkloniť.

30. Po preskúmaní dovolaní napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a ďalšieho obsahu spisu dovolací súd v tu posudzovanej veci dospel k záveru, že odvolací súd sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu neodklonil, nakoľko pri rozhodovaní o nároku žalobcu prihliadol aj na možnosť posúdiť ho aj titulom možného nesprávneho úradného postupu správy katastra.

31. Najvyšší súd SR vo svojom zrušujúcom uznesení sp. zn. 4Obdo/102/2019 z 30. decembra 2020 (č. l. 209 spisu) vyslovil právny záver, že v danom prípade sa žalobca svojho nároku na náhradu škody nemôže domáhať z titulu nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci, pretože to je možné len za predpokladu, že toto rozhodnutie bolo po nadobudnutí jeho právoplatnosti zrušené. V prejednávanej veci správa katastra návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností rozhodnutím č. V 93/2004 z 22. marca 2004 síce zamietla, ale žalobca sa v zákonom stanovenej lehote proti tomuto rozhodnutiu odvolal, preto rozhodnutie správy katastra o zamietnutí návrhu na vklad vlastníckeho práva bolo zrušené skôr ako sa stalo právoplatným (bod 51. označeného uznesenia najvyššieho súdu). Zároveň v bode 50. tohto uznesenia najvyšší súd konštatoval, že škoda môže vzniknúť aj v príčinnej súvislosti s vydaním rozhodnutia orgánu štátu, ktoré bude zrušené skôr, ako nadobudne právoplatnosť, v tomto prípade je však potrebné zodpovednosť štátu za škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s vydaním takéhoto rozhodnutia, posudzovať podľa ustanovení zákona č. 58/1969 Zb., resp. zákona č. 514/2003 Z. z. o

zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a nie podľa ustanovení toho istého zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

32. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/102/2019 z 30. decembra 2020 súd prvej inštancie doručil sporovým stranám v dňoch 12. februára 2021 a 15. februára 2021 (doručenky pripojené k neočíslovaným č. 1., nasledujúcim po č. 1. 219a spisu) a vec predložil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Tento oznámením zo 17. augusta 2022 (č. 1. 224) podľa § 219 ods. 1, 3 a § 378 CSP sporovým stranám oznámil termín verejného vyhlásenia rozsudku na deň 24. augusta 2022, na ktorý sa sporové strany (ani právny zástupca žalobcu), nedostavili (zápisnica o vyhlásení rozhodnutia pred odvolacím súdom na č. 1. 226).

33. V nadväznosti na záver dovolacieho súdu, odvolací súd po zrušení (pôvodného, v poradí prvého) rozsudku z 29. októbra 2018 č. k. 3Cob/99/2017-165 a vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, posúdil nárok žalobcu aj z titulu prípadného nesprávneho úradného postupu správy katastra, keď (v bode 32. rozsudku) poznamenal, že návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol podaný dňa 26. januára 2004 a Správa katastra Spišská Nová Ves o ňom rozhodla prvýkrát až dňa 22. marca 2004 rozhodnutím č. V 93/2004, a teda nie v lehote 30 dní odo dňa jeho doručenia, zakotvenej v ust. § 32 ods. 1 katastrálneho zákona č. 162/1995 Z. z. Vo vzťahu k tejto okolnosti odvolací súd uviedol, že ani táto skutočnosť nemôže byť dôvodom pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, pretože včasné nerozhodnutie o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností síce možno považovať za nesprávny úradný postup (ako jednu zo základných podmienok zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom), v danom prípade však nerešpektovanie zákonom stanovenej lehoty na rozhodnutie o návrhu na vklad z hľadiska zmenšenia majetku žalobcu rozhodujúce nebolo.

34. Z uvedeného vyplýva, že konajúci súd, hoci žalobca svoj nárok na náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu správy katastra v žalobe výslovne nekvalifikoval, postupujúc v zmysle zásady iura novit curia a záverov dovolacieho súdu v uznesení sp. zn. 4Obdo/102/2019, posúdil žalobcov nárok aj z titulu nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v nedodržaní zákonom stanovenej lehoty na rozhodnutie o predmetnom návrhu na vklad. Dovolací súd sa preto nestotožňuje s tvrdením žalobcu v dovolaní, že odvolací súd vo vzťahu k ním uplatnenému nároku právnu kvalifikáciu podľa ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, nezohľadnil.

35. Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že hoci záver odvolacieho súdu spočívajúci v konštatovaní o tom, že nerešpektovanie zákonom stanovenej lehoty na rozhodnutie o návrhu na vklad nebolo z hľadiska zmenšenia majetku žalobcu rozhodujúce, je pomerne stručné, nemožno túto okolnosť vyhodnotiť ako nesprávne právne posúdenie veci podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Niet pochýb, že odvolací súd mohol (mal) dôvody, pre ktoré nedodržanie 30-dňovej lehoty na rozhodnutie o návrhu na vklad do katastra nehnuteľností nebolo pre zmenšenie majetku žalobcu rozhodujúce, vysvetliť bližšie [vzhľadom na skutočnosť, že nedodržanie lehoty určenej v § 32 ods. 1 katastrálneho zákona môže mať za následok vznik zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku účastníka katastrálneho konania, ktoré bolo priamo a nesprostredkovane spôsobené iba týmto postupom (k tomu vid' sp. zn. 3Cdo/32/2007)], dovolateľ nedostatočné odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku v tomto smere nenamietol, z dôvodu ktorého dovolací súd (vzhľadom na viazanosť dovolacími dôvodmi podľa § 440 CSP) nemohol rozsudok odvolacieho súdu preskúmať vo vzťahu k prípadnej existencii dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [pod ktorým pojmom treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva, vrátane práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia (rámcovo upraveného v §

220 ods. 2 CSP, pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní podľa § 378 ods. 1 CSP)]. Naviac, dovolateľ záver odvolacieho súdu o tom, že nerešpektovanie zákonom stanovenej lehoty na rozhodnutie o návrhu na vklad nebolo rozhodujúce z hľadiska zmenšenia jeho majetku, v dovolaní nespochybnil. Avšak aj v prípade, ak by citovaný záver namietol, dovolací súd by ho dovolaciemu prieskumu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP podrobiť nemohol vzhľadom na skutočnosť, že otázka príčinnej súvislosti predstavuje otázku skutkovú a nie právnu, pričom platí, aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí ísť (okrem ďalších podmienok špecifikovaných v bode 29. tohto uznesenia), predovšetkým o otázku právnu (v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku).

36. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné nie je, najvyšší súd preto jeho dovolanie podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustné, bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

37. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd priznal voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

38. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.